

## KOMISJONI OTSUS

4. juuli 2006

riigiabi kohta, mida Belgia kavatses anda Ford Genk'ile C 40/2005 (ex N 331/2005)

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 2931 all)

(Ainult prantsus- ja hollandikeelne tekst on autentne.)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/938/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

ABI KIRJELDUS

## Abisaaja

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eelkõige selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles vastavalt kõnealustele artiklitele kutsunud huvitatud isikuid esitama märkusi <sup>(1)</sup>

ning arvestades järgmist:

- (5) Abisaaja on Ford-Werke GmbH, Fabrieken te Genk (edaspidi "Ford Genk"). Ford-Werke GmbH kuulub Ford Motor Company'le. Tehas avati 1964. aastal. 2003. aasta lõpus vähendati Fordi Euroopa osakonna üldise ümberkorraldamise tulemusena oluliselt tehase töötajate arvu – umbes 3 000 töötaja võrra. Samal ajal teatas äriühing umbes 700 miljoni euro suurusest investeeringust, mis kavatseti eeskätt suunata uue paindliku tootmisprogrammi väljatöötamisele. See programm nägi ette, et *Mondeo* mudeli tootmisele lisandus uue põlvkonna *Galaxy* ning veel kolmanda sõiduki tootmine. Praegu annab tehas tööd umbes 5 000 inimesele. 2004. aastal toodeti selles 207 163 sõidukit. Belgias on Fordi kontsern esindatud ka Gentis asuva Volvo tehase näol.

## MENETLUS

## Koolitusprojekt

- (1) 22. juuni 2005. aasta kirjas, mis registreeriti 27. juunil 2005, teatas Belgia komisjonile oma kavatsusest anda riigiabi Fordi Genkis asuvalle tehasele. Komisjon küsis lisateavet 27. juuli 2005. aasta kirjas, millele Belgia ametiasutused vastasid 15. septembri 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval.
- (2) Komisjon teavitas Belgia 9. novembri 2005. aasta kirjaga otsusest algatada kõnealuse abimeetme suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus. 25. novembril 2005 toimus kohtumine Belgia ametiasutustega.
- (3) Belgia ametiasutused esitasid oma märkused 13. jaanuari 2006. aasta kirjas, mis registreeriti samal päeval.
- (4) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati Euroopa Liidu Teatajas 25. veebruaril 2006. <sup>(2)</sup> Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama omapoolsed märkused kõnealuse meetme kohta, kuid ühtegi märkust ei laekunud.

- (6) Vastavalt Belgia esitatud teabele on koolitusmeetme abikõlblikud kulud kokku 33,84 miljonit eurot. Nimetatud kogusumma sisaldab 25,34 miljoni euro ulatuses erikoolitust ja 8,5 miljoni euro ulatuses üldkoolitust.
- (7) Koolitusprojekti abikõlblikud kulud ja asjaomased summad hõlmavad järgmist:
- nõustamisteenuste kulud: sisseostetud koolitusteenuste rahastamiseks ;
  - koolitus töökohal: tootmisliinil (mitmekülgsuse arendamiseks) koolitust saavate operaatorite maksumus. Töölised peavad suutma töötada vahetuse kolmel eri ametipostil. Fordi koolituseesmärkide järgi tähendab see keskmiselt 1,35 koolituspäeva aastas;
  - lihtsustatud töökorraldus: Fordi uue tootmissüsteemi kohaste lihtsustatud, paindlike ja tõhusate tootmismeetodite alast koolitust andvate isikute tööjõukulud ("FPS": Ford Production System);

<sup>(1)</sup> ELT C 47, 25.2.2006, lk 14

<sup>(2)</sup> ELT C 47, 25.2.2006, lk 14

- tootmisliinivälised tööjõukulud: tööjõu maksumus auditooriumiloengute ajal. Fordi koolituseesmärkides nähakse selleks ette keskmiselt 1,95 koolituspäeva aastas;
- koolitusruumid: suured klaasseintega ruumid, kus on eraldi lugemis- ja suhtlemisnurgad ning mis on varustatud tootmis- ja kvaliteediteavet kajastavate infotahvlitega. Belgia teeb ettepaneku käsitleda antud ruumide kulumit vaadeldava perioodi ajal abikõlblike kuludena, kuna neid ruume kasutatakse koolitustegevuseks;
- koolitusosakonna tööjõukulud: koolitusprogrammiga tegelevate ettevõtte koolitusosakonna töötajate töötasu;
- nn kaskaadjuhtimine: tehase direktor korraldab kolm korda aastas kogu töötajaskonnale koosoleku, kus ta annab ülevaate Fordi "lihtsustatud töökorralduse" süsteemi (FPS) rakendamise kohta. Tööjõukulud koosoleku ajal;
- kuus sigmat: "DMAIC" (*"define-measure-analyse-improve-control"*): määratle – mõõda – analüüsi – paranda – kontrolli) meetodika koolitusmeeskonna tööjõukulud;
- ümberkorraldused: Ford Europe on viimastel aastatel üritanud kohandada oma tootmisvõimsust stagneeruva nõudlusega. Sellega seoses korraldas Ford Genk detsembrist 2003 kuni aprillini 2004 tootmise ümber ning koondas või saatis eelpensionile (töötajate puhul, kellel oli olemas piisav tööstaaž) 2 770 inimest. Tagamaks tootmise ja kvaliteedi järjepidevust, paluti 279 kogenud töötajal jääda tööle veel mõneks nädalaks või kuuks, et õpetada välja järeltulijad;
- turuletoomiskulud: tootejuhtide, st nende töötajate tööjõukulud, kes on esimesena seotud uute mudelite kasutuselevõttuga. Neile tehakse uute toodete alane koolitus (ehitus, uue varustuse kasutamine, tootmisprotsess), et nad annaksid oma teadmised edasi teistele töölistele.

| Tegevuse laad             | Erikoolitus (miljonites eurodes) | Üldkoolitus (miljonites eurodes) |
|---------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| Nõustamisteenused         | 0,88                             | 2,05                             |
| Koolitus töökohal         | 5,44                             |                                  |
| Lihtsustatud töökorraldus | 1,65                             |                                  |

| Tegevuse laad                   | Erikoolitus (miljonites eurodes) | Üldkoolitus (miljonites eurodes) |
|---------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| Tootmisliinivälised tööjõukulud | 2,35                             | 5,5                              |
| Koolitusruumid                  | 1,48                             |                                  |
| Koolitusosakonna tööjõukulud    |                                  | 0,92                             |
| Kaskaadjuhtimine                | 1,6                              |                                  |
| Kuus sigmat                     |                                  | 0,026                            |
| Ümberkorraldused                | 4,47                             |                                  |
| Turuletoomiskulud               | 7,44                             |                                  |

- (8) Abikõlblike kulude üldsumma jaguneb kululiikide kaupa järgmiselt:

| Kululiik                                   | (miljonites eurodes) |
|--------------------------------------------|----------------------|
| Koolitajate kulud                          | 16,54                |
| Tööriistade ja varustuse kulum             | 1,48                 |
| Nõustamisteenuse kulud                     | 0,92                 |
| Koolitusel viibivate töötajate tööjõukulud | 14,9                 |
| <b>Abikõlblikud kulud kokku</b>            | <b>33,84</b>         |

### Abi

- (9) Kavandatud abi kujutab endast otsetoetust Ford Genk'ile summas 12 279 423 eurot ajavahemikuks 2004-2006. Sellest 4 677 408 eurot (38 %) moodustab üldkoolituseks antav abi ning 7 602 015 eurot (61 %) erikoolituseks antav abi. Abi tuleb käsitleda kui flaamikeelse kogukonna (*Vlaamse Gemeenschap*) sihtotstarbelist abi. Belgia on kinnitanud, et koolitusabile ei lisandu muud abi samade kulude katteks.
- (10) Ülalnimetatud abisumma osatähtsus on üldkoolituse puhul 55 % ja erikoolituse puhul 30 %.

### MENETLUSE ALGATAMISE OTSUS ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 ALUSEL

- (11) Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust järgmise suhtes: 1) Belgia ametiasutuste poolt esitatud tõlgendus abikõlblike kulude ulatusest; 2) teatavate kuluartiklite liigitamine erikoolituseks või üldkoolituseks.

(12) Abikõlblike kulude puhul tekkis komisjonil kahtlus teatavate Belgia kavandatud kulude vastavuses komisjoni 12. jaanuari 2001 määruse (EÜ) nr 68/2001 (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist koolitusabi suhtes) <sup>(3)</sup> artikli 4 lõike 7, eelkõige:

- koolitusruumid: komisjonil tekkis küsimus, kas ehitised või muud laadi infrastruktuur võib kuuluda määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 punkti d kohaldamisalasse;
- koolitusosakonna tööjõukulud: komisjon väljendas kahtlust, kas need kulud saab ühildada "koolitusega seotud juhendamise- ja nõustamisteenuste maksumusega" (määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 punkt e);
- nn kaskaadjuhtimine: komisjonil tekkis küsimus, kas kaskaadjuhtimine sisaldab koolituse jooni ja kujutab endast midagi enam kui tavalist juhtimistegevust. Komisjon väljendas samuti kahtlust, kas ettevõtte on tarvis riigiabi taolise "kaskaadjuhtimise" teostamiseks, mis tundub olevat Ford Genk'i igapäevaste juhtimistavade osa;
- ümberkorraldus- ja turuletoomiskulud: komisjonil tekkis küsimus, kas ümberkorraldamise- ja turuletoomiskuludega seotud abi tekitab ka tegeliku vajaduse korraldada koolitus. Muu hulgas väljendas komisjon kahtlust, kas ümberkorralduskulud on abikõlblikud määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 tähenduses, võttes arvesse, et need on ilmselt tekkinud üksnes tehases hiljuti toimunud ümberkorralduste tagajärjel;
- 2004. aasta kulud: abikõlblikest kuludest osa puhul on tegemist 2004. aasta kuludega. Kuna abi eesmärk on katta juba kantud kulusid, tekkis komisjonil küsimus, kas abi võis kuidagi mõjutada ettevõtte selle ajavahemiku koolitustegevust.

(13) Mis puutub liigitusse "üld-" ja "erikoolitus", avaldas komisjon kartust, et Belgia ametiasutused on projekti mõne kululiigi puhul ülemäära laiendanud üldkoolituse mõistet. Eriti hõlmab see kululiike "nõustamisteenuste kulud" ning "tootmisliinivälised tööjõukulud" kohta. Belgia ametiasutuste sõnul oli Ford Genk'i koolitusosakonna teabe kohaselt ligikaudu 70 % kõnealuste kulude puhul tegemist üldkoolitusega. Ometi ei ole selle väite kinnituseks esitatud ühtegi tõendit.

## BELGIA MÄRKUSED

(14) Vastuseks ametliku uurimismenetluse algatamisele esitasid Belgia ametiasutused järgmised märkused:

- koolitusruumid: Belgia ametiasutuste kinnitusel kasutatakse kõnealuseid spetsiaalse sisseseade ja klaasist vaheseintega eraldatud ruume suurem osa ajast koolituseks ning seega peab neid käsitlema abikõlblike kuludena;
- koolitusosakonna tööjõukulud: Belgia toonitab, et need kulud kuuluvad määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 punkti e ("koolitusega seotud juhendamise- ja nõustamisteenuste maksumus") kohaldamisalasse, kuna kõnealused töötajad määrati koolitusmeetmega tegelema kolmeks aastaks, mis tõi nimetatud ajavahemikuks kaasa lisapersonali kasutamise kulud ning seega peab kõnealused kulud arvestama üldkoolituse kulude hulka;
- nn kaskaadjuhtimine: Belgia ametiasutused nõustuvad komisjoni seisukohaga, et kaskaadjuhtimine kujutab endast juhtimis-, mitte koolitusviisi;
- ümberkorraldamiskulud: Belgia ametiasutuste sõnul ei saa 2 770 Ford Genk'i töötaja koondamist ajavahemikus 2003-2004 pidada tavapäraseks turutingimuste muutumise tõttu võetud ümberkorraldusmeetmeks. Vastupidi: töötajate koondamine, mille juures peeti pärast töötajate esindajatega konsulteerimist igati kinni sotsiaalõigusnormidest, tõi kaasa radikaalsed muudatused tehase töökorralduses. Sellest hoolimata tõi koondamine kaasa kõige kogenumate tööliste (kes olid võimelised oma nooremaid kolleege välja õpetama) äkilise lahkumise. Sellises olukorras otsustati ettevõttes välisjuhendajate teenuse vältimiseks paluda mitmel kõnealusel töötajal edasi tööle jääda ning tegeleda ainult koolitusega;
- turuletoomiskulud: Belgia ametiasutused märgivad, et kõnealust juhtumit ei saa võrrelda tavapärase koolitusega, mis toimub pärast olemasoleva mudeli osalist või täielikku uuendamist. Just Genk'i tehas korraldati täielikult ümber kolme mudeli tootmiseks ühelainsal platvormil, mis tähendab, et 18 kuu jooksul tuleb tootmise kolm täiesti uut mudelit;

<sup>(3)</sup> EÜT L 10, 13.1.2001, lk 20. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 363/2004 (ELT L 63, 28.2.2004, lk 20).

- 2004. aasta kulud: Belgia ametiasutused kinnitasid, et esiteks on ajavahemiku 2004–2006 koolitusprogramm koostatud pärast seda, kui Flandria valitsus novembris 2003 riigibast teatas, ning teiseks toimus programmi esimene loeng pärast seda, kui Ford Genk oli ametlikult taotlenud Flandria valitsuse abi;
- Mis puutub üld- ja erikoolituse eristamisse, esitas Belgia loengute üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldas muu hulgas loenguid pidanud välisnõustajate nimed. Lisaks on Belgia ametiasutused võtnud kohustuse parandada tagantjärele kõik kõrvalekalded eelarvelistel kaalutlustel üldkoolituseks ette nähtud määrast (70 %), tuginedes ettevõtte varasematele kogemustele.

#### ABI HINDAMINE

#### Riigiabi olemasolu

- (15) Belgia teatatud meede Ford Genk'i kasuks kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Abi anti toetuse kujul, mida rahastati liikmesriigi poolt või riigi vahenditest. Meede on valikuline, sest see hõlmab vaid Ford Genk'i ja võib seega kahjustada ühendusesisest konkurentsi, andes nimetatud ettevõtjale eelise konkurentide ees, kes abi ei saa. Lisaks sellele, arvestades, et autoturule on iseloomulik intensiivne kaubavahetus liikmesriikide vahel, võib abi mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

#### Hindamise õiguslik alus

- (16) Belgia taotleb abi heakskiitmist määruse (EÜ) nr 68/2001 alusel. Abi on tõepoolest seotud koolitusmeetmega.
- (17) Määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 5 järgi ei vabastata abi asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui ühele ettevõttele üheks koolitusmeetmeks antav abi on suurem kui 1 miljon eurot. Komisjon märgib, et käesoleval juhul on kavandatava abi suuruseks 12 279 423 eurot; abi antakse ühele ettevõttele ja tegemist on ühe koolitusmeetmega. Komisjon leiab seetõttu, et teatamiskohustus laienes kavandatud abile ning et Belgia järgis seda kohustust.
- (18) Määruse (EÜ) nr 68/2001 põhjenduses 16 selgitatakse, miks seda laadi abi ei saa vabastada teatamiskohustusest: "On asjakohane, et suured abisummad vaatab komisjon ka edaspidi enne nende kasutamist ükshaaval läbi."

- (19) Hinnates koolituse üksiktoetust, millele toetuse suuruse tõttu ei laiene määruses (EÜ) nr 68/2001 ettenähtud vabastus ning mida peab seega hindama asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel, juhendub komisjon samadest põhimõtetest nagu määruses (EÜ) nr 68/2001. Võttes arvesse määruse (EÜ) nr 68/2001 põhjendust 4, mille kohaselt hindab komisjon teateid eelkõige kõnealuses määruses sätestatud tingimuste põhjal, kontrollib komisjon muu hulgas, kas kõiki abikõlblikke kulusid võib pidada vastuvõetavaks, kasutades seejuures jällegi asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel oma laiaulatuslikku kaalutlusõigust. Taolisi meetmeid tuleb hinnata nii, et oleks tagatud otsuste tegemise ühetaolisus ja võrdne kohtlemine. <sup>(4)</sup>

#### Kokkusobivus ühisturuga

- (20) Komisjon peab oma hinnangus kõnealuse meetme kokkusobivuse kohta ühisturuga kontrollima, kas kõik punktid, mille kohta komisjon oli varem väljendanud kahtlust ametliku uurimismenetluse algatamise ajal, on kokkusobivad ühisturuga määruse (EÜ) nr 68/2001 ja asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel. Täpsemalt:

#### I) Abikõlblikud kulud

- (21) Komisjon märgib, et määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 kohaselt on abikõlblikud koolituskulud järgmised:
- a) koolitajate tööjõukulud;
  - b) koolitajate ja koolitatavate sõidukulud;
  - c) muud jooksvad kulud, näiteks kulud õppevahenditele ja tarvikutele,
  - d) tööriistade ja varustuse kulum niivõrd, kuivõrd neid kasutatakse üksnes koolituseks;
  - e) koolitusega seotud juhendamise- ja nõustamisteenuste maksumus;
  - f) koolitatavate tööjõukulud muude punktides a–e nimetatud abikõlblike kulude kogusumma piires.

<sup>(4)</sup> VT nt 24. märtsi 1993.aasta kohtuotsus kohtuasjas C-313/90, Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS) e.a. v.komisjon, EKL 1993, lk I-1125, punkt 44, ja nõukogu 7. mai 1998.aasta määruse (EÜ) 994/98 (milles käsitletakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 92 ja 93 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes) artikli 4 lõiget 2, EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1.

(22) Belgia on edastanud koolituskulude ülevaate, mis võimaldab komisjonil teha kindlaks kavandatud abikõlblikud kulud. Belgia esitatud teabe kohaselt ei ületa koolitusmeetmes osalejate tööjõukulud abikõlblike kulude kogusummat.

i) Koolitusruumid (1,5 miljonit eurot)

(23) Määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 punktis d on sätestatud, et võimalike abikõlblike kuludena on lubatavad tööriistade ja varustuse kulum, tingimusel, et neid kasutatakse üksnes koolituseks. Ehitisi võimalike abikõlblike kuludena ei mainita. Käesolevas juhtumis mõistetakse "koolitusruumide" all mitmesugust varustust, mis on paigaldatud klaasist vaheseintega eraldatud ruumidesse. Kõnealuseid ruume kasutatakse koolituseks. Kuna nad asuvad tehases, ei ole tegemist ehitistega ning neid võib seega paigutada määruses (EÜ) nr 68/2001 määratletud kategooriasse "tööriistad ja varustus".

(24) Eelnevale tuginedes leiab komisjon, et kõnealuste ruumide puhul on tegemist abikõlblike kuludega.

ii) Koolitusosakonna tööjõukulud (1 miljon eurot)

(25) Komisjon märgib, et suurteil ettevõtetel on sagedamini eraldi koolitusosakond ning seepärast vajavad nad välisnõustamisteenuseid vähem. Selleks, et abimeede oleks kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c, peab see olema proportsionaalne taotletud eesmärgiga ega tohi kahjustada konkurentsi määral, mis oleks vastuolus ühishuviga. Nendel asjaoludel leiab komisjon, et suurte ettevõtete suhtes oleks ebaõiglane keelduda kohaldamast määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 punkti e ettevõttesistele koolituskuludele. Komisjon on sellest tulenevalt nõus arvama kõnealused kulud abikõlblike kulude hulka.

(26) Komisjon kohaldab käesoleva otsuse põhimõtteid kõigi analoogsete juhtumite puhul, millest talle teatatakse.

(27) Komisjon lükkab seevastu tagasi Belgia ametiasutuste argumendi, mille kohaselt peab kõnealuseid kulusid tervikuna käsitlema üldkoolitusena. Komisjon leiab, et nõustamisteenustel on sama haare (üld-/eri-) kui koolitustegevusel, millega need seonduvad. Vältimaks kõnealuste nõustamisteenuste kulude põhjendamatu suurt hüvitamist, peavad koolitusosakonna üld- või erikoolituse kulud olema allutatud samadele abi maksimaalse osatähtsuse kriteeriumidele kui seonduv koolitus tervikuna. Üldise koolitusmeetme raames jaotatakse koolitusosakonna kulud seega üld- ja erikuludeks proportsionaalselt koolitusmeetme üld- ja erikoolitusega. Käesoleva juhtumi puhul peaks komisjoni poolt abikõlblikuks peetava koolitustegevuse

näitel jaotama osatähtsuse järgmiselt: 57,8 % kuludest üldkoolituseks ja 42,2 % erikoolituseks.

(28) Suurem abi osatähtsus moonutaks konkurentsi ebaproportsionaalselt. Eelkõige leiab komisjon, et ettevõtete kohustus võtta enda kanda mõistlik osa kuludest aitab kaasa meetme tõhususele ja tasuvusele. Seetõttu leiab komisjon, et abi suurem osatähtsus kahjustaks kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühishuviga. Seepärast ei ole kõnealune osa meetmest kokkusobiv ühisturuga asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel.

iii) Ümberkorralduskulud (4,4 miljonit eurot)

(29) Enne ümberkorralduste kasuks otsustamist võrdleb ettevõtte tulevikus oodatud kulude kokkuhoiu nüüdisväärtust ja ümberkorralduskulusid. Kulud nende töötajate koolitamiseks, kes hakkavad pärast ümberkorraldusi täitma uusi tööülesandeid, on osa tavalistest vältimatutest ümberkorralduskuludest. Kui ettevõtte on otsustanud koondada suure osa oma personalist, on eespool nimetatud töötajate ajutine koolitamine hädavajalik, et tagada tootmise ja kvaliteedi järjepidevus. Ettevõttel ei ole muud valikut, kui kanda koolituskulud ettevõttesse alles jääva tööjõu koolitamiseks, et asendada koondatud personali ametioskused. Kõnealuse abi tulemuseks oleks lihtsalt selliste kulude toetamine, mis on ettevõtte ümberkorraldamise puhul tavapärased ja hädavajalikud; neid kulusid oleks ettevõtte igal juhul pidanud kandma, isegi ilma toetuseta. Seepärast tundub, et kõnealust abi ei saa pidada vajalikuks, ning igal juhul ei too see kaasa lisakoolitust.

(30) Määruse (EÜ) nr 68/2001 põhjenduses 10 selgitatakse ka koolituseks antava riigiabi toimimisloogikat: tavaliselt mõjub koolitus soodsalt kogu ühiskonnale, sest see suurendab nende oskustööliste hulka, keda saavad kasutada ka teised ettevõtted ja parandab ühenduse tööstuse konkurentsivõimet. Seevastu käesoleval juhul toovad kirjeldatud ümberkorraldused kaasa oskustööliste hulga vähenemise, mis tundub pigem olevat vastuolus määruse (EÜ) nr 68/2001 selge eesmärgiga.

(31) Et abimeede oleks kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c, peab see olema proportsionaalne taotletud eesmärgiga ega tohi kahjustada konkurentsi määral, mis oleks vastuolus ühishuviga. Kuna Ford Europe on üks suurimaid ühisturul tegutsevaid autotootjaid, peaks ainuüksi turujõud tekitama vajaduse ümberkorralduste järgse koolituse järele. Igasugune taoliseks koolituseks antav riigiabi oleks seega määruse (EÜ) nr 68/2001 põhjenduse 11 kohaselt suurem miinimummäärast, mida on vaja sellise

ühenduse eesmärgi saavutamiseks, mida turujõud üksi ei suudaks saavutada, ning moonutaks seega põhjendamatult konkurentsi. Seetõttu leiab komisjon eelkõige, et vaatamata menetluse algatamise otsuses väljendatud kahtlustele ei selgitanud Belgia, miks ettevõtte ei oleks koolitust saanud korraldada ilma abita.

- (32) Seetõttu leiab komisjon, et koolitusabi ei saa anda kõnealuste ümberkorralduskulude katteks.

iv) Turuletoomiskulud (7,5 miljonit eurot)

- (33) Juba aasta vältel on komisjon kogunud tõendeid selle kohta, et teatavad autotootjad panevad uute mudelite tootmiseks omavahel konkureerima omaenda eri liikmesriikides asuvad tehased. Nad võrdlevad mitut tegevuskohta uue toote tootmise seisukohast ning otsustavad siis, milline tehas valida, võttes otsuse aluseks tootmiskulud tervikuna, st kõik kululiigid, aga ka igasuguse riigiabi, eriti koolitusabi. Kirjeldatud majanduslikus tegelikkuses ning pidades silmas sellega kaasnevat ohtu, et koolitusabi ei pruugi teatavatel juhtudel aidata saavutada määruse (EÜ) nr 68/2001 põhjenduses 10 sätestatud ühishuvi eesmärki, vaid kujutab endast pelgalt konkurentsi kahjustavat tegevusabi, peab komisjon uurima põhjalikumalt abi vajalikkust "tagamaks, et riigiabi piirduks üksnes miinimummääraga, mida on vaja sellise ühenduse eesmärgi saavutamiseks, mida turujõud üksi ei suudaks saavutada" (sama määruse põhjendus 11).<sup>(5)</sup> Selline hinnang on seda enam õigustatud, et autotööstust iseloomustab praegu märkimisväärne tootmisvõimsus.

<sup>(5)</sup> See on kooskõlas lähenemisega järgmiste juhtumite puhul: General Motors Antwerpen (abimeede nr N 624/2005, ametlikku uurimismenetlust alustati 26. aprillil 2006, Euroopa Liidu Teatajas avaldamata), Auto Europa (abimeede nr N 3/2006, ametlikku uurimismenetlust alustati 16. mail 2006, Euroopa Liidu Teatajas avaldamata) ja WEBASTO Portugal (abimeede N 653/2005, heakskiidetud 16. mail 2006, Euroopa Liidu Teatajas avaldamata). Viimase juhtumi puhul tegi komisjon mitmete asjaolude põhjal järeldusele, et abi on vajalik ja abi positiivne mõju ühisele huvile kaalub üles võimaliku negatiivse mõju kaubandustingimustele. Eelkõige ületab koolitusprogramm abisaaja vajadused, sest enamik kursusi on seotud ülekantavate oskustega (valdavalt üldkoolitus). Komisjon tegi ka kindlaks, et koolitus abisaavas piirkonnas, kus töötajate tööalased oskused on piiratud, on suunatud uute töötajate koolitamiseks tööks uutes tehastes, kus kasutatakse tehnoloogiat, mida asjaomas liikmesriigis mujal veel ei kasutata.

- (34) Varasemate juhtumite puhul ei ole komisjon üksikasjalikult analüüsinud vajadust anda eraldi koolitusabi turuletoomiskulude katteks.<sup>(6)</sup> Sellegipoolest võib komisjon seda teha, kui ta sedastab, et majanduslikud tingimused asjaomastel turgudel on muutunud. Euroopa Ühenduste Kohus osutas liidetud kohtuasjades C-57/00 P ja C-61/00 P<sup>(7)</sup> 30. septembril 2003 tehtud otsuse punktis 52, et "olenemata sellest, milline oli komisjoni varasem asutamislepingu artikli 92 lõike 2 punktile c (praeguse artikli 87 lõike 2 punktile c) antud tõlgendus, ei mõjuta see komisjoni vaidlusaluses otsuses esitatud sama sätte tõlgenduse põhjendatust ning kehtivust". Euroopa Ühenduse Esimese Astme Kohus osutab kohtuasjas T-171/02<sup>(8)</sup> 15. juunil 2005 tehtud otsuses: "Seda, kas komisjoni otsus, millega on leitud, et uus abi ei vasta EÜ artikli 87 lõike 3 punktis c toodud erandi jaoks sätestatud tingimustele, on seaduslik, tuleb hinnata üksnes selle artikli kontekstis, mitte komisjoni varasema otsusetegemise praktikale tuginedes, eeldusel, et selline praktika eksisteerib".

- (35) Komisjon märgib, et autotööstuses on uue mudeli tootmine vajalik konkurentsivõime säilitamiseks. Uue mudeli turuletootmine on seega tavaline ja igapäevane osa autotööstuse tegevusest. Et uusi mudeleid toota, peavad autotootjad tööjõudu koolitama uue tehnika omandamiseks. Üldjuhul kannavad seepärast autotootjad uue mudeli turuletoomiseks vajalikud koolituskulud ainult äriarvestustel. Seega oleks ettevõtte kõnealuse koolituse igal juhul korraldanud, ka ilma abita. Järelikult ei ole koolitusabi kirjeldatud asjaoludel vajalik. Kõnealune abi ei motiveeri ettevõtet korraldama "täiendavat" koolitust peale turujõudude surve vajaliku koolituse. See kataks tegevuskulud, mille tavaoludes kannab ettevõtte ise, ning kujutaks endast tegevusabi, mis kahjustab konkurentsi.

- (36) Samuti võimaldab ühise tootmisplatvormi rajamine Ford Genk'i tehases toota uusi mudeleid kahtlemata tõhusamalt. Ettevõtte saab ühisest platvormist seega otsest kasu. Tootmisprotsessi ratsionaliseerimise algatamiseks ettevõttes ning seonduvate koolituskulude kandmiseks piisab seega üksnes turujõududest. Sellistel asjaoludel ei ole abi vaja, kuna see kataks ettevõtte tavapärased ümberkorralduskulud.

<sup>(6)</sup> Vt nt komisjoni 13. mai 2003. aasta otsus 2003/665/EÜ, mis käsitleb riigiabi, mida Belgia kavatseb anda NV Volvo Cars'ile Gentis (ELT L 235, 23.9.2003, lk 24) ja komisjoni 13. mai 2003. aasta otsust 2003/592/EÜ, mis käsitleb riigiabi, mida Belgia kavatseb anda Opel Belgium NV-le (ELT L 201, 8.8.2003, lk 21).

<sup>(7)</sup> 30. septembri 2003. aasta kohtuotsus liidetud kohtuasjades C-57/00 P ja C-61/00 P, Freistaat Sachsen ja Volkswagen AG ja Volkswagen Sachsen GmbH, EKL 2003, lk I-9975.

<sup>(8)</sup> 15. juuni 2005. aasta kohtuotsus kohtuasjas T-171/02, Regione autonoma della Sardegna v. komisjon, (avaldamata).

(37) Lisaks sellele on uute mudelite turuletoomisega seonduvale koolitusele kohaldatavad ka põhjenduses 31 esitatud argumendid, mis puudutavad abi proportsionaalset olemust ning konkurentsi põhjendamatu moonutamise keeldu, tagades kokkusobivuse asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c. Igasugune kõnealusele koolitusele antav riigiabi oleks seega suurem miinimummäärast, mida on vaja sellise ühenduse eesmärgi saavutamiseks, mida turujõud üksi ei suudaks saavutada, ning kahjustaks konkurentsi määral, mis oleks vastuolus ühishuviga. Selle kohta märgib komisjon eelkõige, et vaatamata algatusotsuses väljendatud kahtlustele ei selgitanud Belgia, miks ettevõtte ei oleks võinud koolitust korraldada ilma abita.

(38) Koolitusabi ei saa seetõttu anda turuletoomiskulude katteks.

v) 2004. aasta kulud

(39) Vastuseks ametliku uurimismenetluse algatamise otsusele esitasid Belgia ametiasutused usaldusväärsed ning üksikasjalikud tõendid selle kohta, et ametlik abitaotlus esitati enne koolitusprogrammi algust. Seepärast leiab komisjon, et esitatud tõenditest piisab lükkamaks ümber kahtlused, mida komisjon väljendas menetluse algatamise otsuses.

Abikõlblike kulude summa korrigeerimine

(40) Tuginedes eelnevale, tuleb koolitusmeetme abikõlblike kulud vähendada 20,31 miljonile eurole. Kõnealusest summast moodustab 13,29 miljonit eurot ehk 65 % kogusummast koolitusel osalenud personali töötasu.

(41) Komisjon märgib, et määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõike 7 punkti f kohaselt on kõnealused kulud abikõlblikud muude abikõlblike kulude kogusumma piires. Sellele tuginedes on käesoleval juhul vaja teostada lisakorrektuur, et viia kõnealused kulud võrdväärsele tasemele teiste kulude summaga.<sup>(9)</sup> Korrektuuri lõpptulemusena on abikõlblike kulude kogusumma 14,04 miljonit eurot.

<sup>(9)</sup> Koolituses osalemise abikõlblike personalikulude vähendamiseks vähendas komisjon erikoolituss osalemiseks ettenähtud personalikulud.

## II) Koolituse olemus

(42) Määruse (EÜ) nr 68/2001 artikkel 4 eristab eri- ja üldkoolitust.

(43) Määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 2 punkti d kohaselt on *erikoolitus* koolitus, mille raames õpitut saab vahetult ja peaausjalikult kasutada abi saava ettevõtte töötaja praegusel või tulevasel töökohal ja millega antakse oskusi, mida ei saa üle kanda muudesse ettevõtetesse või töövaldkondadesse või mida saab üle kanda üksnes piiratud ulatuses.

(44) Määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 2 punkti e kohaselt on *üldkoolitus* koolitus, mille raames õpitut saab kasutada ka mujal kui üksnes või peaausjalikult töötaja praegusel või tulevasel töökohal abi saavas ettevõttes ja millega antakse oskusi, mida saab suuresti üle kanda muudesse ettevõtetesse või töövaldkondadesse ja mis seeläbi parandavad töötaja tööalast konkurentsivõimet tunduvalt. Koolitus on üldine näiteks juhul, kui seda korraldavad ühiselt erinevad sõltumatud ettevõtted või erinevate ettevõtete töötajad võivad sellel osaleda.

(45) Selleks, et koolitusabi oleks kokkusobiv ühisturuga, ei tohi see ületada määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõigetes 2 ja 3 sätestatud abi maksimaalset osatähtsust abikõlblike kulude kogusummast. Maksimaalsele osatähtsusele seatavad piirangud sõltuvad muu hulgas abi saava ettevõtte suurusest, piirkonnast, kus ettevõtte asub, ning osalevate töötajate kategooriast. Komisjon märgib, et Ford Genk on suurettevõtte, meedet rakendatakse piirkonnas (Limburgi provints), mis on abikõlblik asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel, ning koolitavate hulgas ei ole ühtegi määruse (EÜ) 68/2001 artikli 2 punktis g nimetatud ebasoodsas olukorras töötajate kategooriasse kuuluvat töötajat. Nimetatud tingimustel on suurim lubatav abi osatähtsus käesoleval juhul erikoolituse puhul 30 % ja üldkoolituse puhul 55 %.

(46) Komisjon leiab, et Belgia esitas vastuses ametliku uurimismenetluse algatamise otsusele piisavalt teavet ja tõendeid koolituse olemuse kohta. Muu hulgas edastas Belgia nende ettevõtete nimesid, kes üldkoolitust andsid. Samuti parandas Belgia tagantjärele kõik kõrvalepõiked üldkoolituseks ette nähtud määrast. Parandusega järgitakse flaami piirkonna majandusteenistuste auditi järeldusi (mille alusel määratakse lõplikult kindlaks täpne üldkoolituse protsendimäär).

**Lõppmärkused**

- (47) Komisjon sedastab, et käesoleva abimeetme puhul ei ole kohaldatavad asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 sätestatud erandid, kuna abimeede ei täida ühtegi erandite eesmärki; samuti ei esitanud Belgia ühtegi sellekohast argumenti. Teatatud abi ei anta üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimiseks või tõsise häire kõrvaldamiseks mõne liikmesriigi majanduses ega ka kultuuri edendamiseks või kultuuripärandi säilitamiseks. Seetõttu leiab komisjon, et 7. punktis loetletud kulude katteks mõeldud abi suhtes ei saa kohaldada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktides b või d sätestatud erandit riigiabi kokkusobimatuse puhul ühisturuga. Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a erandit ei saa kohaldada ka seetõttu, et kõnealused meetmed peaksid edendama koolitust piirkonnas, mis ei ole hõlmatud asutamislepingu kõnealuse sättega. Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt c on kohaldatav meetme puhul, millega edendatakse koolitustegevust ja regionaalarengut; seda aspekti võeti arvesse kogu eelneva analüüsi käigus.

**Järeldused**

- (48) Komisjon leiab, et osa Belgia teatatud meetmetest, mida on kirjeldatud põhjendustes 21-41, hõlmavad kulusid, mis ei ole abikõlblikud, või toetusi, mis ei ole vajalikud, kuna kõnealune koolitus toimuks ka ilma abita. Kõnealune abi ei ole ühisturuga kokkusobiv ühegi erandi alusel ning on seetõttu keelatud. Belgia ametiasutuste sõnul ei ole abi veel antud, seega ei ole tarvis seda sisse nõuda.
- (49) Muud kavandatud meetmed, mille abikõlblikud kulud on 14,04 miljonit eurot, millele vastav abisumma on

6 240 555 eurot, täidavad ühisturuga kokkusobivuse kriteeriume vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile c,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Riigiabi, mida Belgia kavatseb anda Ford-Werke GmbH, Fabrieken te Genk koolitusmeetme rakendamiseks on kokkusobimatu ühisturuga 6 038 868 euro ulatuses.

Eelnimetatud põhjusel ei tohi seda osa abist anda.

Ülejäänud osa riigiabist, so 6 240 555 eurot, on ühisturuga kokkusobiv.

*Artikkel 2*

Belgia teavitab komisjoni kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teavitamist, milliseid meetmeid võetakse otsuse täitmiseks.

*Artikkel 3*

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile.

Brüssel, 4. juuli 2006.

*Komisjoni nimel*

Neelie KROES

*komisjoni liige*